

Handläggare:
Agneta Olofsson

Yttrande över Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen - RUFS 2010 - utställningsförslaget

1 Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslås besluta

att till Regionplanenämnden yttra sig över Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen – RUFS 2010 - utställningsförslaget, i enlighet med förslagskrivelsen.

2 Bakgrund

Under 2008 har ett samråd kring RUFS 2010 genomförts. Kulturnämnden har den 6 november 2008 lämnat yttrande till Regionplane- och trafiknämnden över samrådsförslaget om Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen – RUFS 2010. En sammanfattning av de olika yttranden som inkommit till RTK redovisas och kommenteras i samrådsredogörelsen där även Regionplanenämndens direktiv för utställningsförslaget redovisas.

Regionplanenämnden har beslutade att godkänna utställningsförslaget med miljökonsekvensbeskrivning för utställning under perioden 30 juni – 30 oktober 2009, enligt reglerna för regionplan i 7 kap 5§ plan- och bygglag. I utställningsförslaget har RTK bearbetat synpunkter från 240 olika remissinstanser. Landstingsfullmäktige beräknas att behandla utställningsförslaget i maj 2010.

Samrådsredogörelsen och utställningsförslaget i sin helhet med miljökonsekvensbeskrivning samt en kortversion av förslaget har tidigare sänts ut till nämndens ledamöter.

Bilaga

- 1 Utdrag ur Samrådsredogörelsen
- 2 Utdrag ur Utställningsförslaget
- 3 Kulturnämndens yttrande 2008-11-06
- 4 Förslagsskrivelse 2009-11-05

3 Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen – RUFS 2010

3.1 Samrådsredogörelsen

I samrådsredogörelsen redovisar RTK att följande knäckfrågor har utkristalliserades efter remissomgången.

- Hur kan RUFS 2010 ge tydligare vägledning för klimatutmaningen och hur ska transporternas klimatpåverkan hanteras?
- Hur ska principerna för utveckling av transportsystemet formuleras?
- Vilka regionala stadskärnor ska vi ha och hur ska de avgränsas?
- Var ska nya bostäder tillkomma i länet?
- Hur kan de svaga sambanden i strukturen av gröna kilar stärkas?
- Ska depåerna för flytande bränsle vid Loudden och Berg finnas kvar?
- Ska RUFS 2010 peka ut och prioritera vissa branscher och kluster?
- Hur ska flyktingmottagande och introduktion av nyanlända behandlas i RUFS 2010?
- Hur ska målbilden för östra Mellansverige utformas?
- Hur arbetar vi vidare med miljökonsekvensbeskrivningen av planen?
- Hur långtgående ska RUFS 2010 vara i genomförandefrågor?

I dessa frågor har kontoret efterfrågat fördjupad vägledning från Regionplannämnden (RTN). Det beslut som RTN fattade den 25 mars 2009 i dessa frågor finns med som en del i samrådsredogörelsen. Beslutet tjänar som direktiv för utformningen av utställningsförslaget av RUFS 2010.

I samrådsredogörelsen framgår att majoriteten av remissinstanserna är i hög grad positiva till samrådsförslaget. De flesta synpunkter har remissinstanserna haft på trafikfrågorna och inte minst deras koppling till klimatmålen.

En annan fråga som engagerat många remissinstanser är strategin om att vidareutveckla en flerkärnig och tät region. Miljöfrågor och särskilt regionens påverkan på klimatet engagerar många remissinstanser.

RTK påpekar att samstämmigheten är stor kring åtaganden som rör utbildning och bostadsförsörjning och kring vikten av att säkra värden i mark- och vattenlandskapet.

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2009-10-19

RTK påtalar att engagemanget för det storregionala perspektivet framgår bl.a. av att en femtedel av yttrandena kommer från aktörer utanför Stockholmsregionen: kommuner, kommunala samarbetsorgan, landsting och länsstyrelser. De välkomnar regionförstoringen och har många synpunkter på dess konsekvenser särskilt för infrastrukturplaneringen men också för insatser för att utveckla besöksnäringarna, innovation och entreprenörskap.

När det gäller frågor kring kulturliv, profilering och besöksnäring så har flera remissinstanser ställt sig bakom samrådsförslagets betonande av kulturen som en viktig faktor i regionens fortsatta utveckling. Men synpunkter har också inkommit om att kulturens roll i besöksnäringen bör betonas kraftigare. RTK skriver att landstingets kulturnämnd för ett liknande resonemang och påpekar även att länets kulturliv inte enbart är eller bör vara centrerat till Stockholms innerstad.

RTK berör också förslaget om att särskilt stödja experimentella och nyskapande kulturyttringar och kommenterar att landstingets kulturnämnd påpekar att sådant stöd redan existerar men att det bör bli ännu mer omfattande.

Ett större antal remissinstanser, däribland kulturnämnden anser att kulturens roll för regionens utveckling inte fått tillräcklig plats i samrådsförslaget.

RTK kommenterar att också att det inte är en uppgift för RUFSS att föreslå särskilt stöd till utpekade delsektorer inom kulturlivet, de menar att de kan ha en snedvridande och inlåsande effekt. Däremot kan ett brett mångfaldsperspektiv, innefattande såväl hbt som kulturell mångfald och andra mångfaldsfrågor, tydligare betonas i den slutgiltiga planen. Vidare säger kontoret att planen även kan betona att kulturen är en viktig utvecklingsfaktor i regionens alla delar – även om kulturlivet idag i hög grad är koncentrerat till den centrala regionala kärnan – och kan skapa attraktivitet även i de yttre regionala kärnorna.

RTK framhåller att det är viktigt att den slutgiltiga planen tydligt framhåller att tillgängligheten till kulturaktiviteter för regionens invånare och en fortsatt finansiering av en bred kulturverksamhet i länet inte bara är en ekonomisk utvecklingsfaktor utan också en viktig demokrati- och rättighetsfråga. Ett utdrag ur Samrådsredogörelsen framgår av bilaga.

3.2 Utställningsförslaget

Förvaltningen har valt att presentera de största förändringarna i Utställningsförslaget jämfört med Samrådsförslaget när det gäller kulturlivet. Ett utdrag ur

Utställningsförslaget som berör kulturlivet bifogas föreliggande tjänsteutlåtande.

3.2.1 *Skapa förutsättningar för ett kulturliv i världsklass*

RTK har gjort vissa förändringar i stycket om att *Skapa förutsättningar för ett kulturliv i världsklass* genom att bl a befästa att kulturlivet har en viktig roll att fylla i ett demokratiskt samhälle genom att skriva ” Ett levande och aktivt kulturliv är ett av de främsta kännetecknen för en dynamisk region, och är på många sätt en grundbult i det öppna, demokratiska samhället.”

Vidare har kontoret fört in följande stycke: ”Eftersom nya kulturyttringar ofta har sitt ursprung i befolkningsgrupper som ibland betraktas som avvikande eller marginella är det mycket viktigt att utgå ifrån ett brett och inkluderande mångfaldstänkande. Detta är självklart ur ett demokrati- och rättighetsperspektiv, men är även viktigt ur ett ekonomiskt utvecklingsperspektiv. I regionen finns ett mycket levande och dynamiskt kulturliv även utanför innerstadens täta koncentration av kulturverksamheter. Det finns en stor potential i de yttre regionala kärnorna att ta till vara, stödja och utveckla kulturella aktiviteter, institutioner och evenemang. Här kan ett stärkt kulturliv fungera som en viktig faktor för att omvandla dessa områden till urbana miljöer med känsla av dynamisk storstadskaraktär. Kulturlivet har sammantaget en bred betydelse som behöver utvecklas vidare i genomförandet av RUF 2010.”

3.2.2 *Pröva fler sätt att finansiera ny kultur*

Här har RTK fört in en följande skrivning” Samtidigt är det viktigt att inte satsa på spetsutveckling och nytänkande på bekostnad av en högkvalitativ och tillgänglig allmänfinansierad breddverksamhet på kulturområdet. Utgångspunkten måste här vara att ”bredd skapar spets”.”

3.2.3 *Mötesplatser stärker sammanhållningen*

I kapitlet om att ”*Stärk sammanhållningen*” betonas vikten av att regionens aktörer behöver medverka till att arbetsplatser, utbildningar, föreningsliv, idrott, kultur och nöjesliv blir så öppna och överbryggande som möjligt för att motverka att de sociala spänningarna i samhället ökar. Här tar RTK som tidigare upp att mötesplatser har möjlighet att utvecklas på flera ställen i regionen.

4 Förvaltningens synpunkter

Kulturförvaltningen påpekade vid remissbehandlingen av samrådsförslaget att i jämförelse med RUFSS 2001 så ges kulturfrågorna ett större utrymme, men ändå inte tillräcklig. I utställningsförslaget har RTK delvis lyssnat på flera av remissinstanserna bl a kulturnämnden, genom att ytterligare betona kulturfrågornas vikt i regionens utveckling.

I förslaget har RTK poängterat kulturens betydelse genom att skriva "Kulturlivet har sammantaget en bred betydelse som behöver utvecklas vidare i genomförandet av RUFSS". Detta ställningstagande hoppas förvaltningen är början till att kulturfrågorna kommer att få en mer framträdande roll i genomförande fasen av RUFSS.

Men förvaltningen vill ändå påtala några områden som ytterligare kan förstärkas i regionplanen när det gäller kultur.

I RUFSS finns fyra mål för att nå visionen. I målet - En region med god livsmiljö - berörs kulturen genom att det står skrivet att utbudet av kultur ska vara stort och av hög kvalitet. Förvaltningen anser som tidigare att ett separat mål bör vara inriktat på kulturfrågorna för att nå visionen att Stockholmsregionen skall bli Europas attraktivaste region. Förvaltningen saknar också en mer tydlig betoning på att framhålla kultur för barn och unga i utställningsförslaget.

I länet finns en mängd yrkesutövande kulturarbetare som på ett positivt sätt bidrar till att göra regionen känd både inom och utanför Sverige. Förvaltningen anser att en viktig del av den experimentella och nyskapande kulturen i länet finns i det fria kulturlivet som i hög utsträckning bidrar till att skapa nya arenor för kreativa kulturmöten. Kulturen är en viktig kraft för att skapa en attraktiv region men kulturen har i sig ett egenvärde som bl a bidrar till att en region blir intressant för människor att bo och verka i. Här fyller en mängd av olika kulturyttringar och inte minst föreningslivet en viktig roll. Tex genom att skapa olika mötesplatser för regionens invånare. Här har RTK nu betonat att ett levande och aktivt kulturliv är ett av de främsta kännetecknen för en dynamisk region, och är på många sätt en grundbult i det öppna demokratiska samhället.

Förvaltningen utgår från att RTK med begreppet "kreativa näringar" involverar alla kulturföretag som finns i vår region. Förvaltningen anser dock att man bör vara försiktig med att använda begreppet "kreativa näringar" då det finns en tendens att företrädare för vissa konstformer definierar in sig under begreppet med andra konstformer ställs utanför. Det är dock viktigt att kulturfö-

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2009-10-19

retagandet i regionen stärks. Exempel på det är kulturnämndens ekonomiska stöd för utvecklandet av en kulturinkubator.

Förvaltningen anser att om regionen skall bli Europas mest attraktiva region bör möjligheten att utveckla många intressanta kulturella och sociala mötesplatser i regionen uppmuntras. Förvaltningen tror liksom RTK att det är viktigt att få in kultur i de regionala yttre stadskärnorna, men är helt övertygade om att de andra delarna av länet också har ett stort behov av olika kulturella arenor som kan bidra till regionens utveckling. Här har RTK mycket tydligare om vikten av kultur och ett rikt föreningsliv som en del i utvecklandet av mötesplatser i regionen.

RTK har i utställningsförslaget ytterligare betonat vikten av mångfald och tillgänglighet vilket förvaltningen anser är positivt.

Förvaltningen anser att i kapitlet om *Genomförande och uppföljning* bör även kulturnämnden finnas omnämnt under landstingets roll. Kulturnämnden har en viktig funktion när det gäller att stimulera och ge stöd i olika former till länets kulturliv. Detta bidrar till ett dynamiskt kultur- och föreningsliv i regionen som i sin tur är en viktig del få att nå visionen att Stockholmsregionen skall bli Europas attraktivaste region.

Avslutningsvis ställer sig förvaltningen något frågande inför RTK:s synpunkt i avsnittet "Skapa förutsättningar för ett kulturliv i världsklass" där det anges att "Stockholmsregionen behöver bättre ekonomiska och organisatoriska förutsättningar för kulturlivet." På samma sätt så tycker förvaltningen att det är oklart vad som ligger till grund för åsikten i avsnittet "Pröva fler sätt att finansiera ny kultur" där RTK säger att "kommuner och landsting bör stödja nyskapande kulturyttringar som inte ryms inom ramen för den traditionella kulturpolitiken eller de etablerade kulturinstitutionerna och organisationerna." Förvaltningen berör dock inte dessa oklarheter i förslaget till yttrande.

Hans Ullström